

Laidiens: 23.07.2018., Nr. 144

Oficiālās publikācijas Nr.: 2018/144.1

Ministru kabineta noteikumi Nr. 418

Rīgā 2018. gada 17. jūlijā (prot. Nr. 33 39. §)

Emisijas kvotu izsolīšanas instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa "Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana, attīstot enerģētiski pašpietiekamu ēku būvniecību" nolikums

*Izdoti saskaņā ar likuma "Par piesārņojumu"
32.² panta 4.⁶ daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka Emisijas kvotu izsolīšanas instrumenta (turpmāk – finanšu instruments) finansēto projektu atklāta konkursa "Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana, attīstot enerģētiski pašpietiekamu ēku būvniecību" (turpmāk – konkurss) nolikumu, tai skaitā projektu iesniegumu vērtēšanas kritērijus, projektu iesniegumu pieteikšanas, izskatīšanas, apstiprināšanas un finansējuma piešķiršanas kārtību, kā arī projektu īstenošanas, pārskatu iesniegšanas un pārbaudes kārtību.
2. Konkursa mērķis ir potenciālo siltumnīcefekta gāzu emisiju ierobežošana, atbalstot jaunu un ilgtspējīgu zema enerģijas patēriņa enerģētiski pašpietiekamu ēku (turpmāk – enerģētiski pašpietiekama ēka) būvniecību un nodrošinot oglekļa mazieltīpīgai attīstībai nepieciešamo tehnoloģiju demonstrēšanu un popularizēšanu Latvijā.
3. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (turpmāk – ministrija) deleģē valsts sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Vides investīciju fonds" (turpmāk – Vides investīciju fonds) šādus uzdevumus: veikt projektu iesniegumu atlasīšanu, vērtēšanu un lēmuma pieņemšanu par finanšu instrumenta finansējuma piešķiršanu, tai skaitā pārvaldes lēmumu izdošanu, kā arī par līgumu par projekta īstenošanu (turpmāk – projekta līgums) sagatavošanu, noslēgšanu, grozīšanu un izbeigšanu, projektu pārskatu pārbaudi un projektu īstenošanas uzraudzību. Attiecībā uz šajā punktā minēto uzdevumu izpildi Vides investīciju fonds ir ministrijas pārraudzībā.
4. Projekta iesniedzējs ir Latvijas Republikas pašvaldība vai tās iestāde (turpmāk – pašvaldība).
5. Konkursa ietvaros pieejamais finanšu instrumenta finansējums (turpmāk – finansējums) ir 10 000 000 *euro*.
6. Konkursa ietvaros apstiprinātā projekta īstenošanas periods nav ilgāks kā četri gadi no projekta līguma spēkā stāšanās dienas. Projekts uzskatāms par pabeigtu, kad pabeigta projekta iesniegumā plānoto aktivitāšu īstenošana un projekta iesniedzējs, kurš noslēdzis projekta līgumu ar ministriju un Vides investīciju fondu (turpmāk – finansējuma saņēmējs), ir iesniedzis Vides investīciju fondā noslēguma pārskatu.
7. Enerģētiski pašpietiekama ēka šo noteikumu izpratnē ir zema enerģijas patēriņa ēka, kurā nepieciešamais enerģijas apjoms ēkas inženiertehniskajām sistēmām, kas nodrošina apkuri, dzesēšanu (un gaisa sausināšanu), ventilāciju (un gaisa mitrināšanu) un karstā ūdens apgādi, tiek saražots, izmantojot ēkā uzstādītās atjaunojamo energoresursus

tehnoloģijas. Enerģētiski pašpietiekamai ēkai papildus var pievadīt ārējos enerģijas avotos ar atjaunojamo energoresursu tehnoloģijām saražotu siltumenerģiju, bet kopumā kalendāra gadā šajā ēkā patērētais siltumenerģijas apjoms nepārsniedz šajā ēkā saražoto siltumenerģijas apjomu.

8. Konkursa ietvaros projekta iesniegumu var iesniegt, ja:

8.1. projekta iesniegumā plānotais un pēc projekta pabeigšanas sasniegtais energoefektivitātes rādītājs apkurei nepārsniedz 25 kWh/m^2 gadā, vienlaikus nodrošinot telpu mikroklimata atbilstību normatīvo aktu prasībām būvniecības, higiēnas un darba aizsardzības jomā. Ja ēkā, kurā tiek veiktas projekta aktivitātes, telpas vidējais augstums pārsniedz 3,5 metrus, enerģijas patēriņu apkurei uz ēkas aprēķina platību (kWh/m^2 gadā) pārrēķina saskaņā ar šo noteikumu

1. pielikuma 3. punktu;

8.2. projekta iesniegumā plānotais un pēc projekta pabeigšanas ēkas ekspluatācijai nepieciešamais kopējais primārās enerģijas patēriņš apkurei, karstā ūdens apgādei, mehāniskajai ventilācijai, dzesēšanai, apgaismojumam ir ne vairāk kā 95 kWh/m^2 gadā, vienlaikus nodrošinot telpu mikroklimata atbilstību normatīvo aktu prasībām būvniecības, higiēnas un darba aizsardzības jomā. Rādītājā neiekļauj elektroenerģijas apjomu, kas tiek izmantots elektromobiļu uzlādes stacijām un uzlādes punktiem, ekspozīcijām ēkā, kā arī iekārtām, kas nav saistītas ar ēkas inženiertehniskajām sistēmām;

8.3. projekta īstenošanas laikā ēkā paredzēts uzstādīt un pēc projekta īstenošanas izmantot augstas efektivitātes gaisa kondicionēšanas sistēmu, kas nodrošina ne mazāk kā 75 % ventilācijas siltuma zudumu atgūšanu apkures periodā;

8.4. projekta īstenošanas laikā ēkā paredzēts uzstādīt atjaunojamo energoresursu tehnoloģijas un nodrošināt siltumenerģiju no atjaunojamiem energoresursiem 100 % apmērā;

8.5. projekta īstenošanas laikā ēkā paredzēts īstenot un pēc projekta īstenošanas izmantot viedās vadības un kontroles (iekārta, iekārtu sistēma un programmatūra iekārtu darbības nodrošināšanai, kuru neatņemama sastāvdaļa ir informācijas un komunikāciju tehnoloģijas) risinājumus vismaz apgaismojuma elektroenerģijas patēriņa vadībai un kontrolei, ievērojot prasības iekštelpu gaisa kvalitātei;

8.6. tiek nodrošināta atbilstība šo noteikumu 2. pielikumā minētajām prasībām;

8.7. ēkas būvniecības laikā visa izmantotā koksnes produkcija ir sertificēta.

9. Projekta iesniegumā norāda siltumnīcefekta gāzu potenciālo emisijas ierobežojumu, no atjaunojamiem energoresursiem saražotās enerģijas daudzumu un patērētās enerģijas daudzumu, ko plānots sasniegt, īstenojot finanšu instrumenta ietvaros finansētās projekta aktivitātes. Siltumnīcefekta gāzu emisijas ierobežojumu projektam aprēķina saskaņā ar šo noteikumu 1. pielikumu.

10. Ja pašvaldības projekta iesniegums par šo noteikumu 22. punktā minēto aktivitāti kvalificējams kā komercdarbības atbalsts, finanšu instrumenta finansējumu piešķir atbilstoši Komisijas 2014. gada 17. jūnija Regulas (ES) Nr. 651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (turpmāk – Komisijas regula Nr. 651/2014), 53. pantam.

11. Konkursa ietvaros finanšu instrumenta finansējums tiek sniegts dotāciju veidā atbilstoši Komisijas regulas Nr. 651/2014 5. panta 2. punkta "a" apakšpunktam.

II. Prasības projekta iesniedzējam

12. Projekta iesniedzējam ir tiesības iesniegt vienu projekta iesniegumu.

13. Projekta iesniedzējs var pretendēt uz finanšu instrumenta finansējumu, ja:

13.1. projekta iesniegumā iekļautās aktivitātes plānots īstenot jaunbūvē, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem par būvju klasifikāciju atbilst kādai no šādām ēku klasēm:

13.1.1. ja ēkas izmantošanai ir noteikts funkciju sadalījums un ne mazāk kā 80 % no ēkas platības izmanto plašizklaides pasākumiem (kods 1261);

13.1.2. muzeji un bibliotēkas (kods 1262);

13.2. projektā iekļautās aktivitātes ir plānots īstenot uz zemes, kas ir projekta iesniedzēja īpašumā;

13.3. projekta iesniegumu ir parakstījusi atbildīgā amatpersona vai tās pilnvarotā persona un projekta iesniegums Vides investīciju fondā ir iesniegts šo noteikumu 32. punktā noteiktajā termiņā;

13.4. projekta iesniedzējs projekta iesniegumā ir sniedzis patiesu informāciju.

14. Projekta iesniedzējs nevar pretendēt uz finanšu instrumenta finansējuma saņemšanu konkursa ietvaros, ja:

14.1. projekta iesniedzējam projekta iesnieguma iesniegšanas termiņam tuvākajā dienā, kurā pieejama Valsts ieņēmumu dienesta informācija par nodokļu parādiem, ir nodokļu parādi, tai skaitā valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu parādi, kas kopsummā pārsniedz 150 *euro*;

14.2. projekta iesniegumā plānotās attiecināmās izmaksas plāno finansēt, tiek finansētas vai ir tikušas finansētas citu finansējuma programmu vai individuālā atbalsta projektu ietvaros no citiem finanšu instrumentiem, tai skaitā no Eiropas Savienības, ārvalstu finanšu palīdzības vai nacionālā publiskā finansējuma līdzekļiem;

14.3. projekta iesniedzējs projekta iesnieguma vērtēšanas gaitā centies prettiesiski iegūt vai ir ieguvis ierobežotas pieejamības informāciju, prettiesiski centies ietekmēt vai ir ietekmējis projektu iesniegumu vērtēšanu, tai skaitā projektu iesniegumu vērtēšanas komisiju, Vides investīciju fondu vai citu projektu konkursa vērtēšanā iesaistītu amatpersonu vai ekspertu;

14.4. projekta iesniedzējs, kas veic saimniecisko darbību un kam atbalsta sniegšana šā konkursa ietvaros būtu kvalificējama kā komercdarbības atbalsts, īsteno projektu kādā no neatbalstāmajām darbībām saskaņā ar Komisijas regulas Nr. 651/2014 1. panta 2. punkta "c" un "d" apakšpunktu un neatbalstāmajām nozarēm saskaņā ar Komisijas regulas Nr. 651/2014 1. panta 3. punkta "a" un "b" apakšpunktu.

15. Ja projekta iesniedzējs, kas veic saimniecisko darbību un kam atbalsta sniegšana šā konkursa ietvaros būtu kvalificējama kā komercdarbības atbalsts, darbojas gan Komisijas regulas Nr. 651/2014 1. panta 3. punkta "a" vai "b" apakšpunktā minētajās nozarēs, gan citās nozarēs, uz kurām attiecas Komisijas regulā Nr. 651/2014 minētās darbības jomas, projekta iesniedzējs nodrošina atbalstāmās darbības vai projekta īstenošanas finanšu plūsmas skaidru nodalīšanu no citu darbības nozaru finanšu plūsmām, nodrošinot, ka, veicot darbības nodalītājās nozarēs, netiek gūts labums no atbalsta, kas piešķirts saskaņā ar Komisijas regulu Nr. 651/2014.

16. Projekts, kas saistīts ar saimnieciskās darbības veikšanu, nav kvalificējams kā atbalsts komercdarbībai un tam netiek piemēroti Komisijas regulas Nr. 651/2014 53. panta nosacījumi šādos gadījumos:

16.1. ja izveidotās infrastruktūras amortizācijas periodā no visiem kultūras jomā sniegto pakalpojumu saņēmējiem gadā vairāk nekā 85 % ir Latvijas iedzīvotāji;

16.2. ja projekta iesniedzēja ieņēmumi no saimnieciskās darbības ir mazāki par 50 % no kultūras jomas pakalpojumu sniedzēja gada budžeta.

III. Finansējuma apmēra noteikšana

17. Konkursa ietvaros vienam projektam pieejamais finanšu instrumenta finansējums ir no 2 000 000 līdz 5 000 000 *euro*.

18. Konkursa ietvaros maksimāli pieļaujamā finanšu instrumenta atbalsta intensitāte nepārsniedz 80 % no projekta kopējām attiecināmajām izmaksām, ja projekta iesniedzējs neveic saimniecisko darbību un atbalsta sniegšana šā

konkursa ietvaros tam nav kvalificējama kā komercdarbības atbalsts.

19. Projekta iesniedzējam, kas veic saimniecisko darbību un kam atbalsta sniegšana šā konkursa ietvaros kvalificējama kā komercdarbības atbalsts, atbalsta summa, kas ietver finanšu instrumenta finansējumu un citu publisko finansējumu, nepārsniedz starpību starp šo noteikumu 24. punktā minētajām attiecināmajām izmaksām un pamatdarbības peļņu no ieguldījuma. Pamatdarbības peļņu atskaita no attiecināmajām izmaksām saskaņā ar pamatotām prognozēm vai izmanto atgūšanas mehānismu. Finansējuma saņēmējs, kas ekspluatē ēku, kurā īstenotas projekta aktivitātes, drīkst attiecīgajā periodā paturēt samērīgu peļņu.

20. Atbalstu šo noteikumu ietvaros nedrīkst kumulēt ar *de minimis* atbalstu un citiem valsts atbalsta pasākumiem vai individuālu atbalstu par tām pašām attiecināmajām izmaksām, kas daļēji vai pilnībā pārklājas.

21. Jebkuru projekta izmaksu pieaugumu finansējuma saņēmējs sedz no saviem līdzekļiem.

IV. Konkursa ietvaros atbalstāmās aktivitātes, attiecināmās un neattiecināmās izmaksas

22. Konkursa ietvaros atbalstāmā aktivitāte ir enerģētiski pašpietiekamas ēkas būvniecība.

23. Konkursa ietvaros netiek atbalstīta:

23.1. esošu ēku pārbūve vai atjaunošana;

23.2. biroja programmatūras licences vai programmatūras lietošanas pakalpojuma iegāde vai noma;

23.3. ēkas aprīkojuma iegāde, izņemot tāda aprīkojuma iegādi un uzstādīšanu, kas paredzēts būvprojektā un nepieciešams būves vai tās daļas pieņemšanai ekspluatācijā, jo veido ēkas kopējo neatdalāmo infrastruktūru.

24. Konkursa ietvaros attiecināmās izmaksas ir:

24.1. jaunas ēkas būvniecības izmaksas, tai skaitā energoefektivitāti nodrošinošu būvdarbu izmaksas;

24.2. ēkas ventilācijas sistēmas iegādes, piegādes, būvniecības, uzstādīšanas un ieregulēšanas darbu izmaksas, lai nodrošinātu būvniecības nozari regulējošiem normatīvajiem aktiem atbilstošu iekštelpu mikroklimatu;

24.3. efektīvai siltumenerģijas atgūšanai un izmantošanai paredzēto inženiertehnisko sistēmu iekārtu iegādes, piegādes, būvniecības, uzstādīšanas un ieregulēšanas izmaksas;

24.4. virsūdeņu savākšanas un attīrīšanas iekārtu iegādes, piegādes, būvniecības, uzstādīšanas un ieregulēšanas izmaksas, ja ūdens tiek izmantots ēkas uzturēšanas vajadzībām;

24.5. ēkas apgaismojuma un līdzstrāvas un maiņstrāvas elektroapgādes sistēmas iegādes, piegādes, uzstādīšanas un ieregulēšanas izmaksas;

24.6. ēku automatizētās vadības un enerģijas patēriņa samazinājuma un kontroles sistēmu iegādes, piegādes, uzstādīšanas un ieregulēšanas izmaksas;

24.7. citu iekšējo inženiertīklu iegādes, piegādes, būvniecības, uzstādīšanas un ieregulēšanas izmaksas;

24.8. atjaunojamos energoresursus izmantojošu enerģiju ražojošu iekārtu (pamatiekārtu, palīgiekārtu un iekārtu būvniecības un uzstādīšanas materiālu) iegādes, piegādes, uzstādīšanas, pieslēgšanas un ieregulēšanas izmaksas;

24.9. enerģijas uzglabāšanas iekārtu iegādes, piegādes un uzstādīšanas izmaksas;

24.10. elektromobiļu uzlādes staciju un uzlādes punktu iegādes, piegādes, uzstādīšanas un pieslēgšanas elektrotīklam izmaksas;

24.11. ar ūdeņradi darbināmu transportlīdzekļu uzpildes staciju iegādes, piegādes un uzstādīšanas izmaksas;

24.12. projekta demonstrēšanas un publicitātes pasākumu īstenošanas izmaksas, ja tie atbilst šo noteikumu 58. un 59. punktam;

24.13. būvuzraudzības un autoruzraudzības izmaksas;

24.14. pievienotās vērtības nodokļa maksājumi, ja tie normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā nav atgūstami no valsts budžeta.

25. Projekta iesniedzējam, kas veic saimniecisko darbību un kam atbalsta sniegšana šā konkursa ietvaros kvalificējama kā komercdarbības atbalsts, šo noteikumu 24. punktā minētās izmaksas ir attiecināmas, ja vismaz 80 % no ēkas platības vai 80 % no gada kopējā laika ēku izmanto kultūras mērķiem.

26. Finansējuma saņēmējs nodrošina projekta ietvaros sasniegto rezultātu, tai skaitā iegādāto tehnoloģiju, uzturēšanu un lietošanu atbilstoši projekta mērķim vismaz piecus gadus pēc projekta pabeigšanas. Nav pieļaujama uzstādītās tehnoloģijas demontāža, bet, saskaņojot ar ministriju un Vides investīciju fondu, ir atļauta uzlabošana, lai paaugstinātu iekārtu efektivitāti.

27. Projekta kopējā budžetā var iekļaut finanšu rezervi, kas nepārsniedz trīs procentus no šo noteikumu 24. punktā minēto attiecināmo izmaksu kopsummas.

28. Konkursa ietvaros šo noteikumu 24.12. un 24.13. apakšpunktā minētās izmaksas nepārsniedz trīs procentus no kopējām attiecināmajām izmaksām, neieskaitot finanšu rezervi.

29. Izmaksas uzskatāmas par attiecināmām, ja tās:

29.1. atbilst šo noteikumu 24. punktā minētajām izmaksām un šo noteikumu 27. un 28. punktā minētajiem izmaksu ierobežojumiem;

29.2. ir nepieciešamas projekta īstenošanai un ir iekļautas projekta iesniegumā un projekta līgumā;

29.3. ir veiktas pēc šo noteikumu stāšanās spēkā, bet ne vēlāk kā līdz projekta īstenošanas beigām;

29.4. ir norādītas projekta iesniedzēja grāmatvedības uzskaitē, ir identificējamās, nodalītas no pārējām izmaksām, pārbaudāmas, kā arī apliecinātas ar attiecīgiem attaisnojuma dokumentu oriģināliem vai dokumentu oriģinālu atvasinājumiem;

29.5. ir norādītas projekta pārskatā par projekta īstenošanas progresu (turpmāk – starpposma pārskats) vai projekta pārskatā par visu projekta īstenošanas periodu (turpmāk – noslēguma pārskats), pievienojot projekta līgumā noteikto attaisnojošo dokumentu (tai skaitā projekta ietvaros noslēgto līgumu, darbu pieņemšanas un nodošanas aktu, rēķinu, maksājuma uzdevumu) kopijas;

29.6. ir iekļautas kā amortizējamie ilgtermiņa ieguldījumi finansējuma saņēmēja aktīvos, kura uzskaitē atrodas projekta īstenošanas vieta, kas vismaz piecus gadus pēc projekta īstenošanas pabeigšanas paliek finansējuma saņēmēja īpašumā un nemaina lietošanas veidu;

29.7. faktiski ir veiktas, ievērojot finanšu vadības, ekonomiskuma un efektivitātes, ilgtspējīgas projektēšanas un būvniecības prasības, kā arī sabiedrības intereses.

30. Konkursa ietvaros neattiecināmas ir šādas projekta izmaksas:

30.1. izmaksas, kas nav tieši saistītas ar atbalstāmo aktivitāti;

30.2. būvprojektēšanas izmaksas;

30.3. izmaksas, kas pārsniedz šo noteikumu 27. un 28. punktā minēto izmaksu ierobežojumu;

30.4. apgrozāmo līdzekļu iegādes izmaksas;